

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 23 Octomvrie st. v.

(X) Nici Kossuth nu e mulțumit cu „și“.

Era de prevădut, că n'are să fie mulțumit. Preste tot el este nedumerit de natura „siamesică“ a celor două complexe, care constituiesc monarhia austro-ungară. Independență, cum o făcuse el în Aprilie 1849, ar dori Kossuth să vadă Ungaria. Ar voi să o vadă înălțându-se la un mărșuș, în care să se contopescă tot mărșușul de popoare din Sud-Ostul Europei până la Marea-Neagră, la Bosfor, Marmora, Dardanele, Archipelag și până la Adriatică.

Frumos vis! Însă numai vis.

Cu o picătură de apă, căci așa sînt cele cinci milioane de Maghiari față cu popoarele din țările, preste care Kossuth atât de bucuros ar vedea pe conaționalii săi dominând, nu e cu puțință să udi, să faci roditoare o câmpie așa de întinsă, cum este Sud-Ostul european.

Și este știut, că Kossuth nu este singur, care visează așa. Sînt mulți între Maghiari, Irányi și Apponyi ni-o spun, care nu se pot deștepta din asemenea vis, ori-și-cât li-ar striga cineva în urechi. Ear' dacă din întâmplare unii sau alții, isbindu-se de realitate, se deșteaptă, îndată aleargă la Kossuth, ca să le împrumute o dosă de opiu politic și să se mare delecteze în visuri de împărăție mare națională-maghiară și de putere mare.

Dacă felul acesta de vis ar fi ca toate celelalte visuri, puțin ar avea să ne pese. Visurile maghiare însă pe popoarele nemaghiare din Austro-Ungaria le costă o mulțime de bani câștigați cu sudoare cruntă. Le costă neliniște și amărăciune multă și distracțiune dela ocupațiunile pacifice și folositoare. Căci nu numai Kossuth și oamenii săi se îmbată de asemenea visuri. Aceia dintre Maghiari, care sînt chemați a le combate, încă le nutresc. Poate-că nu din convingere, ci pentru-ca să nu peardă, sau dacă nu o au, ca să obțină popularitate.

De aceea în Ungaria toți câți n'au înclinare spre visul unei Maghiarii mari, cum „și-o închipuiesc Kossuth, sau toți câți n'au lipsă de a simula astfel de vis, sînt mereu maltratați cu imputări de lipsă de patriotism, ba chiar cu imputări de trădare de patrie. Ear' imputările acestea nu arare-ori se desvoaltă până la acțiuni fiscale și până la sentențe, căror le urmează pedepse în sume frumoase de bani și închisoare cu anii, ca să tăcem de intoleranța și terorismul, cu care în era constituțio-

nală maghiară earăși ne întâlnim atât de des și în felurite forme.

Între astfel de împregiurări se te miri, că Kossuth și ai săi nu sînt mulțumiți cu „și“? Din contră avem să ne mirăm, că Tisza și ai săi încă n'au aflat formula, după care să se arete și ei nemulțumiți, pentru-ca în punctul popularității înaintea Maghiarilor Kossuth și ai săi să nu fie în avantaju față cu Tisza.

Este ceva minuțios și despectabil vînatul după popularitate. În sinul naționalității maghiare însă este un factor politic, care influențează departe afară de sinul naționalității maghiare. Influențează, fiindcă vînatul după popularitate devine o boală politică contagioasă și cel puțin moralicesc devastatoare.

Visurile și vînatul după popularitate se ved și din cele atinse până aci, că nu sînt elemente sănătoase politice. Oamenii serioși nici nu pun vre-un preț pe ele. Și au dreptate. O lucrare de Doamne ajută cu dinsele și printr'însele nici că e cu puțință, afară doar' pentru inimicii unei țeri sau ai unor popoare dintr'o țeară luată la ochi, care voese să o facă victima intereselor proprii.

Dacă cumva Rusia ar umbla să nătrească visurile în capetele politicianilor maghiari și în inimile lor vînatul după popularitate și i-ar și succeda, ea ar fi îndreptățită să aștepte rezultate favorabile în urma visurilor maghiare și în urma vînatului după popularitate în sinul națiunii maghiare. Așa este, Rusia ar fi îndreptățită, nici-decum însă aceea, în ale căror capete și în ale căror inimi visurile și vînatul după popularitate își sîrbează orgiile în desfrul lor.

Nu vrem să susținem cu tot adinsul, că sînt influențe rusești, care determină politica ce o vedem desfășurându-se în sinul naționalității maghiare. Sîntem în drept însă a ne teme de o astfel de influență, mai ales când scim, căl concetățenii maghiari nu prea sînt alegători în mijloace, când și-au pus odată ceva în cap.

Procederea opozițiunii maghiare în cestiunile cele mai delicate, în cestiuni de armată și după concesiunea din urmă cu „și“, tractamentul cestiunilor de armată din partea lui Kossuth în timpul de tot recent, ne fac să fim foarte nedumeriți. Ne fac să nu luăm numai de o glumă proastă prorocia cea mai nouă a lui Kossuth, că „pajura împărătească se va mistui de flăcările rugului maghiar“.

Deși potențații Europei asigură la toate ocaziunile, că pacea va fi susținută, nu e în stare nimenea să nege, că pacea este ca frunza pe apă. Astăzi este, mîne din un incident neprevădut poate să nu mai fie. Visătorii și vîna-

tori de popularitate însă sînt în asemenea timpuri periculoși. Ei sînt în stare să arunce vrajbă între cetățenii unui și aceluiași stat, când acestia trebuie să fie mai uniți.

Ar fi bine, ca după atâtea concesiuni preste concesiuni, făcute Maghiarilor, să se mai țină cont și de celelalte popoare, totdeauna credincioase și leale. Aceasta și pentru-ca să se restabilească echilibrul între cetățenii unui și aceluiași stat, unei și aceleiași monarhii. Să se țină cont cu atât mai vîrtos, cu cât celelalte popoare nu pretind lucruri imposibile, ci necesare și care toate se concentrează într'o veritabilă egalitate în drepturi.

În chipul acesta prorocia lui Kossuth ar rămâne o vorbă goală, ear' monarhia austro-ungară aceea ce are să fie la liquidarea cea mai deaproape din Europa.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 23 Octomvrie st. v.

Împăratul Germaniei în Constantinopol.

Împăratul și împărăteasa Germaniei au sosit alaltăieri în Constantinopol, unde au fost cu mare pompă primiți decătră Sultanul și decătră întreaga populațiune musulmană. Într'un articol, în care se ocupă și cu visita contelui Kálnoky la Friedrichsruhe, „Kölnische Zeitung“ scrie despre visita împăratului Wilhelm la Constantinopol următoarele: Sultanul se va pute convinge, că el primesc ca oaspe pe un prieten, care nu voese decât binele lui și al imperiului turcesc, care cunoaște importanța tractatelor încheiate pentru menținerea păcii europene și voese să mențină și să păzească din toate puterile aceste tractate. Înțelegeri politice și înainte de toate încercarea, de a îndemna pe Turcia să intre în tripla alianță, par a fi excluse; dar' visita va încuraja pe Sultanul, ca să persiste prelungă o dezvoltare pacinică pe calea potențării puterilor economice ale țerii. Noi nu ne indoim, că actuala vizită va contribui la utilizarea altor nouă puteri economice pentru Turcia.

„Norddeutsche Allgemeine Ztg“, organul principelui de Bismarck, se exprimă asupra călătoriei împăratului Germaniei la Constantinopol: Prin această vizită nu are să se samene neîncrederea; pretutindenea pe rotogolul pămîntului se recunoaște, că caracteristica principală a politicii externe germane o formează promovarea și garantarea păcii. Patria privesc cu o viuă satisfacție și cu sentimente de mulțumire la înălțarea monarhilor, care aduce poporului și țerii îmbelșugate raporturi

amicale. Prin întărirea și înmulțirea raporturilor, împăratul crează mereu nouă garanțe pentru binele și prosperarea națiunii, ale cărei drepturi le conduce cu multă prudență și însuflețire pentru viața și puterea patriei.

O întrevorbire cu prințul Ferdinand de Coburg.

Un amic al prințului Ferdinand a avut cu el o întrevorbire, despre care „Neue Freie Presse“ comunică următoarele amănunte: „Oamenii“, a dis prințul, „se ocupă foarte mult cu călătoria mea. Eu nu pot dice altceva, decăt că nu urmăresc nici un scop politic, eu nu am scopuri politice în străinătate. Eu nu am decăt o singură aspirațiune: Bulgaria să devină fericită, tare și bogată și să fie bine guvernată, — toate celelalte trebuie să rezulte apoi de sine. În Sofia, și încăiri altundeva, zace punctul de gravitațiune al cestiunii bulgare. Se scie, că acolo merg bine lucrurile, că tot mai mulți sînt Bulgarii, care sînt de părere, că principile lor este încorporarea aspirațiunilor de independență legitime ale poporului său; cine nu o scie, acela ar pute să se convingă din călătoria mea, ea arată, că de favorabile s'au făcut raporturile, încât eu deodată și fără multă pregătire putui să spun ministrilor mei: Acum guvernăți singuri, și Bulgaria nu va uita pe principele ei nici în absența lui! Eu mă simt cu totul Bulgar; Bulgaria îmi este patria, prin urmare să nu fiu tractat ca un Orlean, ci ca un Coburg. Eu am mers pe calea mea și cred, că succesul nu s'a ferit de mine. Până acum numai o singură voce principiară s'a ridicat în favorul meu, vocea unui monarh, care însuși e încorporarea cea mai nobilă a sentimentului de datorință. Eu mă voiu arăta totdeauna vrednic de această încredere, dar' nu voi face nimic spre a câștiga recunoșterea pe căi laterale.“ Despre raportul lui cu Poarta, prințul s'a exprimat în mod mulțumitor. Relativ la relațiunile lui familiare, prințul a negat, că ar fi avut loc vre-un consiliu familiar și că el ar fi trebuit să se împace cu vre-o rudenie a sa. Pe el nimeni nu l'a împedecat a merge în Sofia; nu există nimeni, căruia ar avea să-i dea seamă despre ceea-ce a făcut sau are încă să facă.

Dealtmîntrelea prințul a plecat deja din Viena și acum se află pe cale către Bulgaria.

Din dietă imperială germană.

Centrul din Reichstag pregătesc o moțiune, care tinde a se face să se scutească toți preoții de serviciul militar activ.

Ministrul de războiu a combătut în Reichstag aserțiunea deputatului Bebel, care representă și pe Rusia ca inamică ereditară a Germaniei; ministrul a aminat, că Germanii din generația precedentă vîrsară sângele lor alături cu Rușii. Cât pentru aserțiunea, că poporul nu voese războiu, ministrul dice, că în Germania prinții au fost totdeauna de acord cu popoarele lor, și că dacă Bebel însinua prin cuvintele expirarea greșelilor trecutului, că trebuie să se înapoieze Alsacia-Lorena, el va fi singurul, care va formula o atare cerere mai cu seamă în momentul, când populațiunea din aceste provincii, care altădată era germană, a devenit și mai germană (aplaude vii).

Ministrul nu voese să dică, că Franca e inamică ereditară a Germaniei, dar' aceasta nu poate să ignoreze înarmările vecinei sale și, adaugă, dl Bebel nu vede storfările tîrului nostru suveran în favorul păcii europene; se sperăm, că aceste storfări vor isbuti. (Vii aplause la dreapta.)

Beningsen, urmând ministrului la tribună, a dis că situația Germaniei în Europa îi impune obligația unor înarmări importante și unor silințe, care să-i permită a ieși victorioasă dintr'un războiu eventual.

Procesul de presă al „Luminătorului“.

În numărul seu cel mai nou, „Luminătorul“ reproduce în traducere românească hotărîrea Curiei din Budapesta, prin care aceasta cassează verdictul de achitare al curții cu jurați din Arad în procesul de presă în contra dlui V. Barcianu. Această hotărîre sună astfel:

Nr. 9306—1889. În numele Maiestății Sale a Regelui. În urmare cererii de nulitate din 1 August 1889, dată de procurorul de stat contra sentenței de sub Nr. 4738, cu care s'a încheiat cauza procesului de presă intențat, la cererea procurorului de stat, lui Ioan Barcianu pentru delictul agitațiunii și pertractat înaintea curții cu jurați din Arad în 31 Iulie 1889, Curia regie, în ședința ei publică ținută în 26 Septemvrie, pertractând asupra acelei cereri de nulitate, a adus următoarea decisiune: Cererea de nulitate se acceptază, deci în temeiul §-lui 91, litera b) al procedurii de presă, sentențele curții cu jurați și a tribunalului se nulifică, și procesul se îndrumă înaintea unei nouă curți cu jurați, care are să se compună în sensul §-lui 93.

Motivele împregiurării înșirată cu scopul, de a nimici sentența, că pe banca juraților după sortire a ocupat loc cu unul mai mulți jurați decăt este numărul prescrip, nu este motiv de nulitate, căci această greșală

„Audi muiere, taci și ascultă! Tot ce li-ai dat tu face cam patru sute bune, calul o sută, laolaltă cinci sute, ear' ce am eu în mîna aceasta din sîn e vrednic o mie bună, audi muiere? O mie bună e vrednic ce am eu în mîna aceasta din sîn“.

„Ce ai, Burălă dragă?“

„Ți-oiu arăta îndată, numai pune-te tu mai înteu și închide ușile bine, ear' în fe-restri pune ceva perini ori lepedee ca să nu ne vadă cineva de afară“.

Și așa făcu Ruhăla, apoi asternu masa cu cea mai frumoasă pânzătură și Bura scoase mîna din sîn și o deschise pe masă. Adecă dintre degete cădu baleza caldă și moale și galbină.

„Ai vai, trăsni-te-a Dumnezeu, hăbăucule, spurcăciune pui tu pe masă?“

„Taci muiere, nu mai spune la nime, că în veci nu Ți-oiu mai face imputare pentru sutele ce Ți-le-au încluit tîlharii aceia, eată și pe mine m'au înșelat de li-am dat calul cel scump și uite cu ce ne-am ales! Dar' apoi Zoala mea? Dar' fi tu bună și nu spune nimenui, după pagubă să nu mai fim și de ris la lume!“

Așadară vam fost spus, că Tanda o tulise la sănătoasa cu calul Jidanului; par'că aci rămăsei cu vorba. În marginea pădurii află pe Manda răsturnat sub un stejar.

„Bun ajunsu, Mando!“

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Tanda și Manda.

(Urmare și fine.)

Ca la două ciasuri după-ce plecară Tanda și Manda nimeri și jupânul Bura acasă, caiafa cel bătrîn, cu o barbă albă ca un vîlădic și îmbrăcat ca un grof. Fusese la oraș, ca să facă gheșeft-uri și să mai aducă beuturi. Nu intră bine în lăuntru, și jupâneasa Ruhăla îi spuse tot într'un suflut bucuria ce o are, că adecă au fost la ea doi oameni de omenie din ceealaltă lume, vecini cu Iancăla al lor, și că li-a dat să-i ducă una-alta, că e sărac lipit pămîntului și e bolnăvicios, că tot tușesc. Când audi Bura ce s'a împlătat, se mîniă și se infuriă, de gândiai că șapte mii de draci au intrat în el. Începă a înjura și a mostra pe Ruhăla: „Proasto, nebuno! Cum ai putut tu crede, că aceia sînt de cecealaltă lume, că de acolo nimeni nu mai vine, cine merge odată! Încătro au apucat? Mă duc să-i ajung!“

Și se puse Jidanul meu călare pe un cal frumos și haid' după ei!

Tanda și Manda mergeau mai încet, după-ce s'au fost depărtat cale de un cias, și începură apoi a sta de povesti, a tîndăli vremea, a mai sta ici-colo la umbră, ca omul ce n'are nici o grabă. Dar' Bura sbură cu calul n urma lor, de gândiai că o să-i sară și co-

pitele, dar' nu numai potcoavele bietului dobitoc. Odată se uită Tanda îndrîet și vădu un călăreț departe, alergând către ei.

„Mă Manda, acela va fi Jidanul. Ia tot ce avem dela Jidancă și pășescă bărbătesc pînă acolo în pădurea ce se vede. Acolo se mă aștepți, că eu am de gând să merg puțin călare.“

Și așa făcu Manda, luă tot pe umăr și drumul copile, mergea de gîndiai că nu e el Manda. Ear' Tanda rămase pe loc, își luă pălăria de pe cap și acoperi o baleză mare ce era în drum. Îndată după aceea sosese Jidanul:

„Bună ziua, om de omenie!“

„Pst! Nu vorbi așa tare!“

„Dar' ce ai?“ — dîse Jidanul încet, oprind calul.

„Am prins o pasere de zur; e vrednică între frați o mie de fiorini“.

„Apoi de ce nu o iai de acolo, de o înădușeci sub pălărie?“

„Nu pot până nu apune soarele, că dacă îi ajunge soarele la ochi orbesce și nu pot ave nici un folos de ea“.

„Bade“, dîse Jidanul, aducîndu-și aminte după ce a plecat în ruptul capului, „bade, n'ai văduț d-ta trecînd pe aici doi oameni cu mai multe obiecte în spinare, că mi-au înșelat jupâneasa cu bani și cu haine scumpe“.

„Eh, nu i-am văduț, ardă-i focul? I-am văduț, că doară m'au îmbiat cu o sută de fio-

rini, ca să merg cu ei, că ei, hoții și mișei, bine sciau, că dacă voi rămâne aici, d-ta mă vei întreba și eu îți voi spune încătăro au apucat“.

„Vai, bine că n'ai mers, că pe câți am întrebat, nimeni nu mi-a știut da răspuns despre ei până acum, când am dat de d-ta. Fi bun, învață-mă, unde i-aș pute afla, ori vină cu mine, că-ți dau o sută de fiorini“.

„Bucuros aș merge, dar' cum să-mi las paserea singură? Să o iau nu cutesc, până nu va însera, că orbesce de soare; însă dacă gîndesci, că nu-mi vei scăpa paserea, dă-mi calul încoace, că eu îi voi ajunge și precăd va însera voi fi aici cu ei; le sciu eu conacul“.

„Grijesc eu de pasere, nu te teme, numai fii bun și mi-i adă înapoi“.

Se scobori Bura de pe cal și se puse lîngă pălărie cu mînilor prapionate pe marginile ei, ca nu cumva să-i fugă paserea, ear' Tanda se sui pe calul lui și-i mai dădu odată în grije de pasere, apoi hai copile, ca vîntul. În marginea pădurii află pe Manda tîndălind la umbră, rîdînd voios că-și vede prietenul venind călare.

Bura, după-ce se duse Tanda, nu mai putea de bucurie, că a făcut un bun gescheft. De n'ar mai veni prostul acela până-ce va însera, că eu voi scoate paserea și o voi vinde cu o mie de argint, ear' paguba mea

cu tîlharii nu face mai mult de 500 bune. Ar fi chiar un zlot după altul, adecă în loc de unul tot doi. Așa se gîndise Bura, și deabia aștepta să vină seara să-și ducă paserea cea de aur acasă și să arete jupânesei, ce poate face omul cuminte și cu speculă. Întepenise tot stînd ghiemuit lîngă pălăria lui Tanda, i-se părea că seara nici ca în batjocură nu voia să vină. În urmă se apropiă soarele de deal, apoi trecu dealul și se puse numai decăt o ceață groasă de puteai tăia cu cuțitul în ea. Atunci Bura se puse pe furis, băgă mîna sub pălărie și prinse iute ceva cald și moale și haid în sîn cu degetele înclătate, ca nu cumva să-i sboare, apoi pășescă copile către casă, voios de geșeft-ul făcut. Puteai prinde iepuri cu el de voios ce era, ca Țiganul când are pipă nouă. Abia ajunse acasă către meșul nopții, pentru-că vara sînt nopțile scurte. După-ce ajunse acasă îl întrebă Jidanca:

„A, dar' ce e Burălă, ajunsu-i-ai?“

„Taci, muiere nepricepută, nu mă mai întreba, că de nu aș fi eu Burălă, rămâneam de pagubă, dar' așa și din prostia ta fac geșeft. Cinci sute bune câștig curat!“

„Cum așa?“

„Foarte lesne: trei sute li-ai dat tu, cam o sută, să-ți fie, vor fi costat hăineturile și alte nimicuri ce li-ai mai dat, ear' calul încă n'a costat mai mult ca o sută“.

„Da' ce, li-ai dat și calul?“

(rătăcire, tévedés) observându-se înainte de punerea jurământului și începerea pertractării și îndepărtându-se juratul nesorit, s'a îndreptat; — nici aceea nu este cauză de nulitate, că răspunsurile acusatului, date în limba română, la întrebările generale, nu fuseră tălmăcite în limba oficială a statului, căci acele au influență numai asupra statoririi identității și a croirii pedepsei, contra căreia procederi nici jurații n'au excoipat; — mai departe nu s'a putut lua în considerațiune nici aceea, că acusatul a început a ceti din foaia numită „Nemzet“, căci atât la admonierea președintelui, ca și după mărturisirea cuprinsului procesului verbal, acusatul a încetat cu acea cetire; — asemenea nu s'a putut lua în considerațiune obiecționarea, că lunga vorbire de încheiere a acusatului translatorul a tălmăcit-o foarte pe scurt; căci cu ocaziunea pertractării nimenea n'a făcut vre-o excepțiune și nici corectitatea cuprinsului nu fu atacată în cerea de nulitate; — cu toate aceste sentențele au trebuit să fie nimicite, căci în temeiul raportului judecătoresc, este adevărată afirmațiunea, că în decursul consultării juraților Simay István, capul juraților, a descuiat ușa chiei de sfătuirii și a vorbit și către persoane neoficiale ce stăteau înaintea ușii; prin aceasta însă s'a vătămât forma statorită în §-ul 65 al ordinanței ministeriale despre procedere, emanată în 17 Maiu 1867. — Budapesta, în 26 Septembrie 1889. Daruváry m. p. Selley Sándor m. p., referent. (L. S.) Această copie se autentică. Babescu Gyula m. p., expeditor crim.

Nr. 5729—1889. Decis: Această hotărâre a Curiei reg. luându-se la cunoștință, se dispune, ca în copie autentică să se extrade procuraturii reg. din Arad și apărătorului acusatului: eară în original toate actele m. on. dn Otrubay Károly, președintele curții cu jurați. — Din ședința tribunalului reg. ca judecătoresc de presă, ținută în Arad în 16 Octomvrie 1889. Solym m. p., notar.

In cestiune personală.

(Urmare și fine.)

Așadar până la termenul, când era să predau funcțiunea de director, 'mi-a fost imposibil să isprăvesc și să închei toate socotelile emane din greaua și incurcanta administrație, ce am fost silit să port.

Că aceasta în cel mai strict înțeles al cuvântului 'mi-a fost imposibil, că preste tot nu este nimenea în stare să isprăvească singur toate afacerile, câte 'mi-s'au încărcat mie în spate, se vede mai lămurit dintr'aceea, că următorul meu în directorat, deși a avut poziție cu mult mai ușoară decât mine, deși institutul trecuse acum preste greutățile, în care se afla pe timpul funcționării mele, totuși nicidecum n'a luat asupra sa purtarea agendelor administrative, ci le-a pus în sarcina unuia dintre învățători, ceea-ce eu n'am putut face.

La provocarea comisiunii de predare, exmisă de on. comitet al „Asociațiunii“, m'am prezentat cu ceea-ce aveam gata, adică cu registrele socotelilor între direcțiune și părinții elevelor, pe care comisiunea le-a și luat în primire dimpreună cu inventar, arhivă etc.

Am spus totodată dlor din comisiune, că raționiniu nu am putut face încă, pentru-că de o parte nu 'mi-a ajuns timpul, ear' de alta nici nu prea sciam cum să-l fac, ci trebuie să mă informez și să studiez mai întâiu. Ear' fiindcă la facerea raționiniului aveam neapărată trebuință de jurnalul de casă, am declarat, că deocamdată nu-l pot preda nici pe acela, dar 'l-am încheiat și restul de casă în

bani gata sunt gata să-l predau numai decât. Comisiunea n'a voit să primească acest rest, ci m'a îndrumat să isprăvesc cât se poate de iute raționiniu și apoi să le predau toate deodată.

Spre nenorocirea mea însă la încheierea socotelilor am dat de greutate, de care nici idee n'am avut la început. Afară de aceea nici acum nu prea aveam timp disponibil, căci a doua zi după încheierea anului școlar am intrat în redacția „Tribunei“, care deși nu tocmai după gustul dlui Cosma, dar încă este un lucru românesc și pretindea dela mine mai ales la început cea mai încordată lucrare.

Am vădut deci, că stă înaintea mea un lucru, pe care nu-l voi pute isprăvi în 2—3 zile, și de aceea am rugat pe domni din comisiune să mai aștepte, până când voi găta.

Nu știu la câtă vreme după aceste am primit o scrisoare dela domnul G. Baritiu, în care în termeni foarte hotărâți am fost provocat, ca în timpul cel mai scurt să predau toate socotelile, pentru evitarea altor neplăceri.

Vădend, că comitetul „Asociațiunii“ insistă atât de mult în această afacere, deși nu înțelegeam pentru-ce, 'mi-am dat toată silința, ca să mă scap cât se poate de iute de ea. Am întrebuințat tot timpul liber în ocupațiunile redacționale spre acest scop, ear' fiindcă acesta era foarte minim, 'mi-am luat și un ajutor lângă mine, ca cu atât mai iute să isprăvesc.

În această lucrare am primit conlusul comitetului dela 8 Noemvrie, prin care am fost amenințat, că voi fi dat în judecată.

Vădend, că comitetul se pune acum pe terenul amenințărilor, și nesciindu-mă vinovat cu altceva, decât cu o întârziere, între împrejurările date foarte motivată, mărturisesc, că n'am mai făcut nimic, ci am legat toate actele și registrele cu o sfoară, așteptând ca așa cum eram să le predau organelor judecătorei, pentru-ca cu atât mai bine să se vadă ce incorectități am comis.

Aceasta este starea lucrului, pentru care domnul Cosma în broșura sa mă condamnă atât de aspru și prezintă lucrul astfel, ca-și-când eu aș fi mâncat dela nație nu mai puțin decât 15.000 fl. Ei bine, tocmai 15.000 tot nu voi fi mâncat, căci deoparte banii incurși la direcțiune în primul pătrar de an, adică până la 1 Decemvrie 1887 s'au vârsat la cassa „Asociațiunii“, ear' cu ceilalți s'au făcut o mulțime de procuraturi la inventar, apoi trebuiau acoperite cheltuielile, plățile salarele etc., așa că sume mari nici-odată nu prea se îmbulduiau la direcțiune, ba din contră foarte de multe-ori nu se ajungeau. Afară de aceea comitetul avea tot dreptul să mă controleze în întreg decursul anului, și deși de acest drept n'a făcut us nici-odată, doară nu va presupune cineva, că eu ca om în toată firea m'aș fi expus neplăcerii de a nu pute sta față la o eventuală scontrare.

Față cu comitetul mă simt responsabil și mă voi și sili să mă degarez de această responsabilitate, îndată-ce va găsi cu cale a-mi arăta bunăvoința de a se răfui cu mine prin bună înțelegere și în considerare dreaptă a grelelor împregiurări, în care am funcționat. Ear' de cumva mai persistă prelungă intervențiunea judecătorilor, apoi se înțelege, eu nici dela aceasta nu-l pot opri.

Față cu dl Partenie Cosma însă nu am nici o responsabilitate și de aceea denunțarea în publicitate a acestei afaceri, făcută cu atâta răutate, fie că a făcut-o ca persoană privată sau ca membru al comitetului, sau director al „Albinei“ sau chiar ca conducător național, eu o consider ca pe o ofensă în ade-

văr foarte ieftină, după-ce d-sa din partea mea se poate sci cu deservire imun.

Nuamî încă la două insulte ale dlui Cosma mai am să reflectez.

La pagina 88 a memorabilei sale broșuri „documentează“, că eu în întreg decursul procesului de presă ce 'mi-a intentat am lucrat cu „mala fides“. Aceasta mai ales, că eu cu tot prețul am prezentat lucrul astfel, ca-și-când procesul ar fi intentat „Tribunei“, precând în adevăr el 'mi-a fost intentat numai mie.

Ei bine, eu și acum dic, că procesul a fost al „Tribunei“, și cine nu consideră, că dl Cosma 'l-a susținut și după-ce eu am declarat, că nu sunt autorul articolului incriminat, cine nu cunoaște mai departe raporturile din Sibiu, n'are decât să cetească broșura dlui Cosma și din vehemența și mânia, cu care dl Cosma se aruncă asupra „Tribunei“ și asupra tuturor oamenilor mai mari și mai mici din giurul ei, va primi, așa cred, convingerea, că dacă eu nu eram redactorul responsabil al „Tribunei“, nu numai că nu mă onora cu toate insultele din broșură, dar nu m'ar fi dus înaintea juraților maghiari, chiar nici atunci, dacă în fapt eu aș fi scris articolul, pentru care m'a dus.

Dar', dice dl Cosma la pagina citată, atunci pentru-ce am tăcut în apărarea mea la invinuirea din acusa d-sale, că redacția „Tribunei“ a acuirat faimosul „material bun“ „pe cale necinstită“. Îi viu memoriei dlui Cosma întru ajutor:

Să binevoască a-și aduce aminte, că eu nu 'mi-am terminat vorbirea de apărare, fiindcă am fost întrerupt de președintele și constrins a mă mărgini numai la afacerea școalei de fete a „Asociațiunii“. Eu însă n'am avut în vedere numai această afacere, ci întreagă activitatea publică a dlui Cosma și spiritul, după a mea părere, stricăcios, care emanează dintr'însa. Pe acesta 'l-a avut în vedere și articolul incriminat de d-sa, și de aceea pentru precizarea punctului meu de vedere, întru apărarea mea și dovedirea aserțiunilor din articol, pe care dl Cosma în decursul cercetării a permis-o, m'am vădut silit a trece și pe alte terene și anume pe cel bisericesc și pe cel politic-național. De acest din urmă se ținea și „materialul bun“ și de aceea 'l-am citat între dovezi, pentru-ca să arăt, cum președintele unui partid politic opozițional a lucrat prin foi guvernamentale contra unui grup de oameni distinși, aparținători în mod notorie la partidul condus, pe atunci de d-sa. Lucrul acesta, după părerea mea de „diletant“, este destul de concludent la apărarea spiritului emanat dela d-sa și de aceea împreună cu altele, cu învoirea dlui Cosma, 'l-am citat între dovedile apărării mele.

Trecend însă la terenul bisericesc în vorbirea mea de apărare, președintele tribunalului m'a oprit, ear' dl Cosma, care mai nainte s'a învoit, ca eu să dovedesc, acum s'a învoit, ca să fiu oprit, și astfel despre o parte a dovezilor, la care m'am provocat în cercetare și între care și „materialul bun“, nici n'am vorbit nici un cuvânt, ci am renunțat a mă apăra mai departe. Altcum poate fi încredințat dl Cosma, că în această materie aș mai fi avut de dīs câte ceva și poate 'mi-ar fi succedat a arăta, că n'am motive de a mă teme de „necinstea“, care d-sa a voit și voesc să o reflectez asupra mea din modul acuirării faimosului „material“ prin redacția „Tribunei“.

În sfârșit aproape nostim devine dnu Cosma, când după-ce 'mi-a atribuit atâtea calități rele, la pag. 55 a broșurii mă mai prezintă și ca pe un mojie, pentru-că la pro-

ducerea președintelui tribunalului 'mi-am stipulat pentru cazul achitării speșele procesului de presă știu cu 100 fl. valuta austr., precând d-sa, respective apărătorul, a cerut numai 30 fl. Eu cred, că numai pentru a-mi arăta mojiia a tipărit d-sa pasagiul respectiv în broșură cu litere de trei-ori subliniate.

Apoi binevoască dl Cosma a considera, că n'a plătit suma, pe care 'i-am cerut-o, căci am fost condamnat. Binevoască a considera, că nu eu pe d-sa, ci d-sa pe mine m'a pus înaintea juraților, că eu ca publicist român viu mai des în asemenea situațiuni și nu-mi dă mâna să fiu generos față cu toți aceia, care vor avé bunătațea de a mă pune înaintea juraților. Binevoască a considera, că eu nu trag atâtea mii ca leață și ear' atâtea ca tantieme, ci numai câteva sute, din care trăesc de pe o zi pe alta, ear' tantiemele mele în loc de note de bancă se numără în lovituri și neplăceri de tot felul și în cazul cel mai bun în câte o lună închi-soare. Binevoască a le considera toate aceste și nu se mai supere și pentru atâtea lucru.

Să mă ierte onoratul public de această lungă discuție. Nu eu am provocat-o, nici n'am făcut-o bucuros, ci numai forțat de un bărbat foarte influent și conducător național.

A trebuit să fiu așa de lung, pentru-că n'am voit să lunec pe terenul folosit de dl Cosma, n'am voit să trec preste marginile buneii cuvințe publicistice, ci am ținut să păstrez obiectivitatea și sângele rece.

Și nu eu port vina, că s'a întâmplat și această anomalie. Căci anomalie este și ră-mâne, ca un om tinăr să fie mai moderat ca unul bătrân, un om fără nici o influență să fie mai calm decât un bărbat puternic în societatea noastră, și un publicist să-și impună față cu un director executiv de bancă resoanele, pe care el nu 'și-le-a impus față cu un dīar, precând în toată lumea obiceiul este, că institutele economice evită din toate puterile ori-ce conflict cu presa.

Trebuie să amintesc și aceea, că nicidecum n'am dīs tot ce aș fi putut dice la broșura dlui Cosma. Am ținut numai să arăt, că în ceea-ce mă privește pe mine personal, dl Cosma a fost cu mult mai necruțător și plin de răutate, decât ar fi reclamat pretinsul scop al broșurii sale, adică justificarea procesului de presă ce 'mi-a intentat.

Aceiași lipsă de rezervă și aceeași răutate caracterizează întreagă scrierea și relativ la celelalte persoane, pe care le „combate“, și relativ la întreaga întreprinderea „Tribunei“.

Ear' aceasta mă face să repet, că nu de justificarea d-sale, ci numai și numai de discreditarea noastră 'i-a fost tare.

Și gândindu-mă la cele întâmplate în zilele din urmă, pare-mi-se că-mi pot explica din ce motiv a isorvit această tendență de discreditare și totodată din ce motiv a apărut broșura dlui Cosma tocmai acum, șese luni de zile după proces și mai bine de două luni de zile după adunarea generală a „Asociațiunii transilvane“, care spune dl Cosma, că 'l-a reținut dela publicarea broșurii ce sigur ar fi putut fi, sau a fost chiar, mai demult gata.

S'a luat adică în cercurile dlui Partenie Cosma în timpul din urmă un avânt spre manifestățiuni naționale și se vede, că deodată cu pregătirea acestora s'a născut și temerea, — altcum nemotivată, — că „Tribuna“ se va încerca să le zădărnicească efectul. Aceasta mai ales după-ce oamenii mai pronunțați ai „Tribunei“ n'au luat parte la manifestățiunile aceste, ci au rămas în rezervă.

Ei bine, „Tribuna“ nu s'a încercat să le zădărnicească efectul și nici nu avea pentru-ce să o facă, dar' dl Cosma cu toate aceste a creșut, că este momentul binevenit, ca să iese cu broșura la iveală și pentru toate eventualitățile să-i facă pe „Tribunisti“ imposibili.

Dacă dl Cosma crede, că 'și-a ajuns scopul, dacă e de părere, că devenind autorul broșurii, care la tot cazul va rămâne, — domol dīs, — o curiozitate literară în viața noastră publică, a adus câștig cauzei ce reprezintă, — să-i fie de bine. Eu sunt sigur, că prin broșura dlui Cosma cauza, la care și eu sunt angajat, absolut nimica nu perde.

Septimiu Albini.

Dl Bésán, după mai multe sfătoshii și sofistării, împletind multe de câte toate, care nu se ținneau de obicei, bag-seamă numai că să facă paradă cu dubioasa sa oratorie, sciință juridică și slugărnicie politică, încă recunoaște de întemeiată și îndreptățită năsuința comitatului, de a avé în mână sa potestatea disciplinară asupra funcționarilor și administratorilor unei averi private, adică a comunității de avere a grănițelor severinene, deși declară, că în ochii sei starea acestei comunități de avere ar fi o stare extraordinară, care nu pică nici sub dispozițiunile legii comunale, nici sub ale altei legi existente la noi. Deci concludă înțeleptul jurist și reprezentant al intereselor comitatului, că acest din urmă este după lege îndreptățit a face stare ordinară prin exercitarea potestății disciplinare. Apoi să te mai miri, că merg așa bine treburile și în comitatele Caras-Severin.

În fine marele și prevădătorul Român orator mai spuse încă noutate, că acum nu e vorbă de avere, nici de proprietate, de care nu se atinge nime și este a grănițelor. Oare dl Bésán în adevăr să fie așa naiv sau așa scurt vădător? Când în adevăr va fi vorbă de avere, de proprietate, ne temem, că dl Bésán în nevinovata sa naivitate va voi să mulcomească pe grănițeri cu alte recepturi. Atunci poate-că va dice, că nu e vorbă de desbrăcare, de sărăcirea, de topirea grănițelor, ci numai de averea și de proprietatea lor, — și tot așa mai departe sfătuid și apărând, până nu va mai avé cui se sfătuească și ce să aperse în granița severineană. Și atunci poate-că îi vine și d-sale mintea cea din urmă a Româului. Însă noroc, că mai sunt și alți români cu altă minte. Pentru a sa, dl Bésán își poate lua patentă. Vorbirea 'și-o încheie între murmurul de dispoacere al Românilor, care îl felicită cu moderna salutare parlamentară patriotică, cu un întreit „Hoch!“ (Vorbitorul tare desamăgit și prin urmare și mai tăbărit, se pitulă pe sediul seu curlic și se cufundă în cugete despre nemulțumirea acestor Români încăpăținați).

După dl Bésán luă cuvântul membrul C. Brediceanu și, într-o vorbire improvizată, pătrunsă de tăria convingerii și pătrunsă de o înflăcărare nobilă, combate cu deservire pe antevorbitorii Bésán și Scheindt, care spingiră propunerea comitetului administrativ.

Celui dintăiu îi documentează, că vorbirea sa în adevăr 'e demnă de el, pentru-că nici n'a luminat cestiunea, nici n'a contribuit nimic la deslegarea meritorică a afacerii, ci simplement prin alte multe cuvinte goale a întortocat conceptele și cuvintele altora.

Dl Brediceanu vede, este convins și declară, că toată năsuința, care a provocat atâtea amăriciune și va afișa și mai mult pe grănițeri, este tendențioasă și îndreptată numai spre dărămarea comunității de avere, spre stricarea grănițelor severinene, care prin serviciile și jertfele prestate în avere, sănătate și sânge de secol pentru domnitor și țeară, au apărut, au păstrat, au cultivat și au dobândit acea avere a lor pe cale dreaptă și legiuită.

Căci o avere nu se poate administra și nu poate prospera, dacă legitimul ei proprietar n'are în fine alt drept, decât chiar numai dreptul de a purta titlul de proprietar, dacă el în casuri obveniente n'are putere de a controla cu toată influența și autoritatea cuvenită și trebuincioasă, dacă are să se roage de altul, de vecinul seu, de un străin poate-că chiar neamic sau dușman al lui, ca să iese în cercetare disciplinară, să pedepsească pe servitorii și îngrăjiitorii averii sale fie pentru lenea, răutate, fie pentru indelitatele comisă în funcțiunea lor. Această relațiune în mare se potrivește și se asemenează și în mic, în relațiune cu ori-care singuratic, care are averea sa proprie privată.

Față cu dl Scheindt, vorbitorul recunoaște și constată, că premisele din cuvântarea sa sunt adevărate și basate pe acte și dovezi istorice, prin care tocmai întărește pozițiunea și temeinicia ținutei grănițelor și care adevăruri plesnesc în față pornirile vrășmașe contra comunității de avere. Însă dl Scheindt n'a fost în stare sau nu 'i-a fost puțină a face și concluziunile corecte, corespunzătoare acelor premise, căci a făcut concluziuni false, care nu stau în nex nici logic, nici juridic cu acele premise.

Toată intențiunea și tendențiositatea campaniei de acum însă, încheie dl Brediceanu între manifestățiunile de consimțire ale Românilor, se caracterizează deajuns și prin aceea, că de atâtea ani de zile nimenea nu s'a încercat a-și aroga astfel de drepturi față cu comunitatea de avere și că mulți ani și sub stăpânirea violentă, prea bine cunoscută, a răposatului Tabajdy nici comitatul, nici altul, ci tot numai comunitatea de avere a exercitat independent și neconturbat dreptul disciplinar asupra funcționarilor și servitorilor ei. Spriginesc dară cu toată hotărârea propunerea dlui membru Mih. Popoviciu, fiindcă este singura și rațională și motivată. . .

Acum șspanul, simțindu-se tot mai strimtorat și adus într-o pozițiune de tot critică față cu puterile și prea întemeiatele obiecționări,

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

Septimiu Albini.

dică și merse pe drum înainte, nici el nu scia încătră. Deodată îi plesni ceva prin minte și prinse a striga tare: Ho surilă! Cea borean! hais bălțat! ho? nea surilă!

Hopul de Manda rătăcise prin pădure cu calul și când aușul glasul lui Tanda, credea că este cineva cu un car cu boi, trase deci într'acolo și merse chiar în ghiarele lui Tanda, care îl trase de pe cal și îi dădă câteva sdravene lovituri, ca să se învețe minte, și apoi îl lăsa în pace.

Dar' Manda tot Manda rămâne, nu se mai astâmpără, nu-i era destul cu ce au căpătat, ci își mai cercă norocul odată, când erau într'o pădure deasupra satului lor. Se puse adică și, cum durmia Tanda, îi luă tot banii, îi deslegă calul și du-te băiet! Nu se opri până acasă. Acolo spuse muierii câte-i spuse, îi dădă câțiva fiorini de cheltueală, apoi dīse să-l închidă într'o burdă din dosul casei și să spună lui Tanda, dacă îl va cauta, că el a murit și e îngropat în burdă. *)

Nu mult după aceea veni Tanda cu o falcă în cer și cu alta în pământ la muierăa lui Manda. „Tu muieră, n'a mai venit Manda?“

„Ba a venit, săracul, dar' a murit și 'l-am îngropat acolo în burda cea de picioici,

*) Burda — un bordei primitiv, care ține locul celarului (pivnței) la oamenii mai săraci. În burdă se țin legumi, napi, picioici, varză ș. a., ca să nu înghețe preste iarnă. Este o groapă acoperită cu pământ. Prin Reteag sigur fac astfel de bordei.

I. P. R.

„Ei sănătos, frate Tando, dar' decât te-a făcut dracul și călăreț?“

„Hm! scii tu decând. Acesta e calul Jidanului!“

„Bine, dar' hai să împărțim câștigul!“

„Bucuros! Scii bine că am agonisit 12 sute bune, șese fie ale tale, — na-ție! Șese îmi rămân mie. Bine e?“

„Bine!“

„Apoi dela Jidanca mai avem nise haine, acele le vom vinde, ca să avem bani de cheltueală; bine e?“

„Bine!“

„Ear' calul rămâne numai al meu, că numai singur m'am trudit cu el; bine va fi?“

„Adecă n'ar fi cu dreptul să nu-mi faci parte și mie, fără, — dacă vrei tu așa, — așa să fie!“

Mai cu o vorbă, mai cu alta, 'i-a apucat noaptea. „Și-au făcut deci puțin foc și s'am pus să se culce, după-ce mâncară ce avură încă la ei.

Tanda adormi numai decât, dar' Manda tot specula, cum să meargă el călare către casă și să lase pe Tanda pe jos. Se puse deci, colo când auș pe Tanda horecând, îi deslegă calul și se cam mai duse prin cea pădure mare. Colo într'un târziu se trezesc Tanda: „dormi Mando?“ Dar' Manda nu e ca în palmă. Calul încă nu era aci, ear' deasupra ploua de vârsa.

Hai drace, hai, gândi Tanda și se ri-

reflexiuni și combateri ale Românilor, o lău la fugă și se ascunde în umbra puterii, declarând, că pe el nu-l doare mult capul ce a făcut unul și altul, ce s'a întâmplat ce nu până acum în această cauză, destul că ministrul i-a poruncit, ca comitatul să facă acel statut disciplinar, și eată acum e făcut și au să-l ceară și să-l stăturească. Deci nu admite, ca să se mai discute asupra competenței sau incompetenței comitatului.

În urmarea acestei libere vorbiri apoi un domn patriot, cu numele prea încântător Rosenthal, se sculă iute și se așază eără și mai iute, anunțând, că nu va dice nimic, deci resignă la cenvânt.

Nu așa făcî însă eroul monoclat dela Sasca; el încă îngărmădi vre-o câteva, ca să se scie, că și el este în lume și are glas aristocratic cu accent nasal. Atâtă a fost tot și mai mult nimic.

Reflexiunile scurte și palide ale dl. Litsek și Scheindt urmate apoi, n'au dobândit prin nimic, decât poate-că numai prin logica nerologică, dreptul de a fi amintite. Merit însă pentru ei este, că în conștiința temeiului de drept al lor tare clătinat, pe care stăteau, au fost blânzi și obiectivi.

Încheierea desbaterii însă a fost cu mult mai interesantă și mai amuzantă decât se putea tăce despre ea cu ocaziunea proximă.

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Monarchul a plecat ieri la Meyerling, unde s'a celebrat după ameați în capela Benedictinilor primul parastas pentru Archiducele Rudolf. Capela a fost toată îmbrăcată în catifea, ear' în mijlocul capelei s'a ridicat un „Castrum doloris“ Parastasul a fost oficiat de prelatul Laurențiu Meyer.

Familia domnitoare în Budapesta. Maiestatea Sa Împărăteasa-Regină a plecat Vineri dela Meran la Miramar, de unde a plecat astăzi la Corfu. Împărăteasa-Regină se va reintoarce numai la sfîrșitul lunii acesteia din Corfu. Ea va veni de-a dreptul la Budapesta, unde întreaga familie domnitoare va petrece preste iarnă în castelul regesc.

Seire personală. După-cum aflăm din „Foia Diecesană“, Presfinția Sa domnul episcop Nicolae Popea, după o cură de trei săptămâni la Baile-Herculane, a sosit altăieri seara în Caransebeș.

La spitalul garnisoanei din Sibiu e numit medic de regiment clasa II. în rezervă. Dr. Wilhelm Otto, medic superior în rezervă.

Prelegeri publice. Reuniunea ardeleanăscă pentru științele naturale va arangia în zilele viitoare un ciclu de prelegeri publice. În 9 l. c. va prelege domnul medic de regiment Dr. P. Zerbes despre: „Aer și respirație“. În 16 l. c. va prelege domnul director gimnazial M. Guist despre: „O călătorie la Petroseni“. În 23 l. c. domnul Dr. H. Süssman n. despre: „Higiene orășenească“. În 30 l. c. dl profesor Sachsenheim despre: „Diamant“. În 7 Decembrie domnul Dr. C. Jikeli despre: „Călătorii în Africa-ostică“. Bilete de intrare se pot cumpăra din trafica cea mare, apoi dela librăriile lui Michaelis și Drotleff.

Lungoarea a isbucnit din nou în Budapesta, de astădată în măsură cu mult mai mare. În săptămâna dela 22—29 Octombrie s'au anunțat fisticatului orășeneș 77 de casuri de lungoare. Din norocire, felul lungorii este domol, astfel că din 77 de bolnavi numai 4 au murit.

„Fulgi de zăpadă“. Acesta e titlul unui volum de povești scrise de Carmen Sylva, care va apăre în curînd în editura unei librării din Lipsca.

Copil mîncat de porci. Locuitorul Ioan Pintilei Nechifor din comuna Cristesci, județul Suceava, (România), ducîndu-se cu soția sa la munca câmpului, a lăsat acasă un copil mic ca de 5 luni în paza altor două copii în etate de 6—7 ani, care ocupîndu-se cu jocul pe afară, au lăsat ușa casei deschisă, unde intrînd un mascur și găsind copilul, i-a mîncat o parte din cap și o parte din obraz, ceea-ce i-a cauzat moartea.

Căsătoria principelui de Monaco. Se scrie din Paris, că în localul legațiunii de acolo s'a celebrat căsătoria civilă a prințului domitor Albert de Monaco cu ducesa de Richelieu. Vre-o sută de persoane stăteau înaintea legației, unde drapelul principar, alb, cu marca Grimaldilor se arborase. Baronul Ferdinand du Chamel era ofier de stare civilă. Martorii erau pentru prințul de Monaco baronul de Farincourt, guvernatorul principatului de Monaco, și colonelul Castro; pentru ducesa de Richelieu, născută alic Heine, veriileducele de Rivoli și marchizul de Nadaillac.

Poetul rus Ciernicewsky, care a trăit 20 de ani exilat în Siberia pentru romanul seu „Cio djelati“ (Ce e de făcut?), a murit zilele trecute de apîndere de creeri.

Timpul în Europa. Presiunea aerului a scădut. Minimul presiunii aerului (735 mm.) se observă preste Oceanul-Atlantic, maximul (770) preste Rusia-mică. Temperatura aerului e încă blîndă. Ploile sînt generale. Zăpadă încă n'a cădut decât pe locuri înalte.

Teatru. Alaltăseară a pășit pentru prima dată pe scenă nou angajatul bonvivant și amator de conversațiune Carol Berla dela teatrul provincial c. reg. din Graz. Piesa „Größenwahn“, comedie în 4 acte de Iuliu de Rosen, a fost bine aleasă pentru primul debut al dlui Berla și rolul profesorului de estetică Dr. Robert Ander a fost foarte potrivit, pentru-ca publicul se se poată convinge despre aptitudinile d-sale. Preste tot dl Berla și-a sciut bine interpreta rolul și a produs în special efect în acel stadiu de trecere, când un profesor, care până aci într-o îmbrățișare nu privia altceva, decât o atingere a vestimentelor, și într-o sărutare o atingere a organelor de mîncare, a venit și el în extase și în urmă a încercat și el să sărute pe o fată tîră, uitînd cu totul, că era deja încredințat cu o damă mai bătrînă, care îi făcea imputări tocmăi pentru rēceala și indiferentismul lui. Mult a contribuit la reușita piesei și dl Freytag, care a jucat admirabil pe bancarul de Ringheim, un om ce pătîmia de grandomanie. Rolurile celelalte încă au fost bine reprezentate prin damele Sofia Müller, Betty Müller, Toni Robe, Paula Stocker și Emma Förster, și prin domni Hans Swoboda, Iuliu Niedt, Ernst Trausch și Igo Berger. Preste tot piesa a fost jucat cu mult animo și publicul numeros, — teatru a fost tot plin până la cel din urmă loc, — a distins pe toți actorii cu dese și îndelungate aplauze, ba a chiebat de mai multe-ori și pe scenă pe domni Freytag și Berla.

POSTA ULTIMĂ.

(Telegramele dîrului „Sieb-Deutsch. Tageblatt“.)

Viena, 4 Noemvrie n. Împăratul a plecat aseară la Gödöllő.
Sofia, 4 Noemvrie n. Prințul a sosis la 11 oare înainte de ameați și a deschis sobrania la 4 oare după ameați. Sobrania și-a ales de președinte pe candidatul guvernului Stankow.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 4 Noemvrie n. Proiectul de lege despre favorurile ce au să se acoarde fabricilor a fost discutat deamănuntul în ancheta convocată de ministrul de comerț Baross. Mai înteu se acorda favoruri fabricilor, care sînt întocmite corēspunđor progreselor tehnice și care produc articole ce până acum nu se fabricau în Ungaria, apoi în rîndul al doilea favoruri pentru fabricile ce există deja.

Constantinopol, 4 Noemvrie n. Sămbătă seara a fost în palatul Yildiz un dineu de gală. Sultanul a primit pe Maiestățile Lor pe scară. În decursul dineului, Maiestățile au conversat foarte viu. După ameați, părechia împărătească a vizitat lucrurile mai monumentale. Ieri înainte de ameați au asistat la un serviciu divin în biserica protestantă, de acolo au mers la palatul ambasadei, salutați fiind viu de ăeci de mii de oameni. La ambasadă a avut loc un dejun. După ameați a cercetat împărăteasa hospitalul german. Seara a fost dineu la împăratul Germaniei.

Paris, 4 Noemvrie n. Călătoriei ministrului-șident la Nizza, unde petrece Ferry, i-se atribue importanță politică, mai ales pentru-că proximal consiliu de ministri va hotărî în privința Tonkin-ului.

Boulanger a convocat pe 7 l. c. pe deputații boulangisti la Yersey! Se crede, că o mare parte dintre ei nu se vor presenta.

Sofia, 4 Noemvrie n. Principele Bulgariei a sosit și a deschis după ameați sobrania. Mesagiul de tron accentuează ordinea, liniștea și mulțumirea în țeară și arată asupra progresului, în urma căruia toate popoarele civilizate simpatizează cu Bulgarii, și constată, că țeara se află în cele mai bune relațiuni cu statele învecinate și aproape cu toate celelalte state. Există convingerea, că raporturile se întăresc pe ăi ce merg.

Principele a fost viu aclamat atât la intrare, cât și la părăsirea sobraniei.

Anvers, 4 Noemvrie n. Două mii de lucrători dela port puși în grevă au cutrierat stradele strigînd viu: „Să trăească republica!“ Probabil, că grevele vor deveni astăzi generale.

Bibliografie.

„Amintiri istorice“ și *Programa liberale* a apărut și se află de vîndare la tipografia „Românul“. Acest volum conține:

I. Dela Paris la Stambul, călătoria făcută de C. A. Rosetti, Goleșci și D. Brătianu în 1853.

II. Reîntoarcerea exilaților în România (2 scrisori ale dnei Maria Rosetti din anul 1857).

Scrisoarea I. către C. A. Rosetti.

Scrisoarea II. către d-na X.

III. O scrisoare a lui C. A. Rosetti către dl Ioan Ghica (1854).

IV. Adresa școlarilor din București către C. A. Rosetti, când reintră din exil (Iulie 1857).

V. O pagină din istoria independenței noastre. Scrisoarea lui C. A. Rosetti către regele Umberto al Italiei (1879), spre a cere recunoașterea independenței noastre.

Facsimil după scîlătură lui C. A. Rosetti.

VI. O adresă oficială. Scrisoarea membrilor guvernului provisor din România (1848) către puterea executivă din Franța.

VII. Scrisoarea lui Lamartine (1848) către guvernul provisor din România.

VIII. Winterhalder. Locuința sa.

Impămîntenirea sa.

2 decrete ale guvernului provisor din 1848.

Serierile lui Winterhalder.

Bătălia dela Călugăreni.

Un episod din 1848.

IX. Programele care au fost semnate de șefii partidei liberale dela 1848 până astăzi.

Constituțiunea din 1848.

Programa din 1850.

„din „Republica Română“.

„din 1857.

Dorințele adunării din Iași (1857).

Programa din 1860, 1861, 1863, 1866, 1867, 1875.

Soluțiunile grupului democrat-radical (1888).

Programa socialistilor.

X. Concluziune. — Programa de concilațiune din 1889.

„Familia“. Apare în fiecare Duminică în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor: Iosif Vulcan. Anul XXV. Nr. 43 dela 22 Octombrie 1889 st. v. Cuprinsul: Vorba potrivită, legendă de V. A. Urechie. — „Strigăt“. Epitaf (poetii V. M.), poezii de Smara. — Francisca de Rimini, tragedie în cinci acte de Gustav Droineau. Traducere de N. A. Bogdan (urmare). — Sonet, de I. M. Ritișorean. — Limbistică comparativă asupra rădăcinii: cad, de Dr. At. M. Marienescu (urmare). — Doină populară din giurul Clujului, de Ioan Maior. — Salon: Noul ochi, de Camille Flammarion. I. R. — Posta secretă (ilustrațiune). — Literatură și arte. — Teatru și musică. — Biserica și școală. — Ce e nou. — Posta redacțiunii. — Călinarul săptămîni.

LOTERIE.

Tragerea din 2 Noemvrie st. n.

Budapesta: 55 68 53 3 17.

Călinarul zilei.

24 Octombrie (5 Noemvrie.)

Julian: Areta.

Gregorian: Emeric.

Soarele: răsare 6.42, apune 4.46.

Buletin meteorologic.

Sibiu. 4 Noemvrie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosfer. în mm. (Mediu lunar 756 l.)	Diferența din preajmă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observată				
127.8	-3.1	+ 8.2	+ 11.9 + 8.0	NV

Din țeară, 2 Noemvrie. 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosfer. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	tura
Budapesta	767	+ 7.3	—	—
Sîtmăr	762	+ 9.0	—	—
Cluj	765	+ 4.6	V	1
Orșova	762	+ 9.4	V	1
Timișoara	762	+ 10.0	N	1
Arad	761	+ 7.9	V	1
Panciova	759	+ 11.0	N	1

Sosiți în Sibiu.

La 3 și 4 Noemvrie n.

Hotel „Neurhrer“. E. Rombauer, director; Kellermen, cu soția, apotecar, ambii din Brașov. Dr. Perl, dentist din Cluj. Robitschek și Zanisch din Viena; G. Grossmann din Neuschatel; Heller din Triest, comerciant. Weiss, sublocotenent din Elisabetopol. G. Horvath din Halmiag. Dr. Weidenfeld din Arad. Dr. Binder din Mediaș.

Hotel „Împăratul Romanilor“. Emeric Demeter din Mediaș.

Hotel „Meltzer“. I. Kloess, advocat din Mediaș. George Tăposu, preot din Comana-sup. Ioana Gerzer din Sighișoara. M. Molnár, agent din Cinci-Biserici. Teodor de Adă, locotenent-colonel, Acațiun Dobay, impiegat de cale ferată din Simeria. Fulep și Dimitrie Turcu, comercianți din Blaj.

Hotel „Habermann“. Rudolf Krauss, advocat; Henric Bordsch, medic cercual, ambii din Cincu-mare.

Teatru orășeneșc în Sibiu.

Abonament.

Abonament 26.

Martî, în 5 Noemvrie 1889:

„Rosenkranz und Gildenstein“.

Comedie în 4 acte de Mihail Klapp.

Piesa din repertoriul teatrului de Curte din Viena.

Economie.

Scăire de tarif pentru transporturile de vin pe liniile ferate de stat reg. ung. Ministrul de comerț reg. ung. a pus în perspectivă în ancheta ce s'a ținut la 30 Septemvrie a. c. sub presidența sa o scădere de tarif pentru transporturile de vin pe liniile căilor ferate de stat reg. ung. În privința aceasta s'a adus deciziunea finală, intrînd în vigoare dela 6 Noemvrie c. următoarele prețuri de transport scădute: 1. Pe toate liniile căilor ferate de stat reg. ung. asupra cărora se extinde valabilitatea tarifului local existent dela 1 Iulie 1887, mai departe în toate relațiunile tarifului comun valabil dela 1 Iulie 1889 pentru comunicațiunea între stațiunile căilor ferate reg. ung. de stat deoparte și între stațiunile căilor ferate ungare de Nord de altă parte, la predarea de cantități după plac se se aplice prețurile de tarif clasa A, la predarea de cel puțin 5000 chilogramme pro bilet de transport și vagon prețurile tarifului special 1/2, la predarea de cel puțin 10.000 chilogramme prețurile tarifului special 1/4 pe basa tarifului local amintit, eventual tarifului comun. 2. Pe liniile ungare ale căii ferate de Vest rēscumpărată de stat, precum și pelinia căii ferate Budapesta — Cinci-Biserici: la predarea în cantități după plac sînt a se aplica prețurile de tarif clasa A, la predarea de cel puțin 10.000 chilogramme prețurile tarifului special 1 pe baza tarifului local de present încă despărțit al căilor ferate ungare de Vest, eventual al căii ferate Budapesta — Cinci-Biserici. Prin aceste scădiri s'a introdus deci la expedările de vin atât în butoaie, cât și în lădi tariful normal ce există pentru cereale. Așa dela Cluj până la Budapesta prețurile de până acum s'au scărît după-cum urmează; pentru cantități mai mici dela 221 cr la 126.8 cr, pentru cantități a 5000 chilogramme dela 126.8 cr. la 107.1 cr., pentru cantități a 10.000 chilogramme dela 126.8 cr. la 100.3 cr. pro 100 de chilogramme.

Crisă în Italia. Din Livorno se anunță, că firma Luca Mimbelli și comp. a dat concurs; pasivele se urcă la mai multe milioane lire; mai departe a falimentat firma Giuseppe Latte cu pasive de un milion lire. E temere de un faliment al unei firme mari cu pasive de mai multe milioane lire.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Alexandru Singer în Viena; Desider Frank, comerciant în Losonc; Antonie Köhler, sfîrnar în Altsat; Herschmann și Mautner, fabrică de palării improtocolată în Katowitz; Francis Holmeyer în Caloce; Adolf Heisig, comerciant în Teschen, Ladislau, Bleyer et comp., firmă comercială improtocolată în Keskemet; Joan Hardegger, comerciant în Dornbirn; frații Burghein în Altharzdorf; Simeon Jambor, comerciant în Seghedin; Iosefina Taussig, comerciantă în Praga; Leib Hersch Kreutzmauer, comerciant neimpr. în Sombor; Chaim Calichstein, mămular în Cernăuți.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 17 și 18 Octombrie 1889.

Bach lui Zerman, grâu 3050 hect., 9.85 lei. Bach lui Kirschen, grâu 2520 hect., 9.42 1/2 lei. Bach lui L. Mendl, grâu 12,000 hect., 10.45 lei. Cațica lui Corbu, grâu 1480 hect., 10.12 lei. Cațica lui Kirschen, grâu 2500 hect., 9.35 lei. Grosovic lui E. Cahen, grâu 3500 hect., 10.30 lei. Sassu lui Milla, grâu 1900 hect., 10.20 lei. Perlea lui Milla, grâu 2200 hect., 6.30 lei. Perlea lui Corbu, secară 270 hect., 6.50 lei. Vechsler lui Fanciotti, porumb roșu 1600 hect., 7.75 lei. Vechsler lui Petricioni porumb roșu 1000 hect., 7—lei. Crisoveloni lui Carnevalli, porumb roșu 10.600 hect., 7.20 lei. Cusoff lui Carnevalli, porumb roșu 2300 hect., 7.02 lei. Marris lui Frischman, orz 15.000 hect., 6.89 lei. Marris lui G. Nicolopulo orz 6000 hect., 7.25 lei. Perlea lui Paulli, orz 30.0 hect., 6.95 lei. Perlea lui Paulli, orz 2650 hect., 6.75 lei. Marchiani lui Jackson, orz 2200 hect., 5.90 lei. Tetenne lui Chrisoveloni, ovēs 2600 hect., 10—lei. Tuchner lui G. Nicolopulo, fasole 750 hect., 21.90 lei.

Prețul mărfurilor.

Piața din Brașov, 30 Octombrie. Grăul hectolitru fl. C. — grâu mestec fl. 3.70, secară fl. 3.80, orz fl. 3.60, ovēs fl. 3.50, cucuruz fl. 4—, mălaiul fl. 3.80, mazerea fl. 5.70, lîntea fl. 8—, fasolea fl. 5.20, crumpenele fl. —30, carnea de vită p. chilo 40 cr., carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 80 cr.

Țigui de rimători în Steinbruch. În 1 Noemvrie n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 45— până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47— cr. până 48 1/2 cr., 46 mijloc 46— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44— cr., până 45— cr., marță țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 44— cr., până 54 1/2 cr., ușoară 42— cr. până 45 1/2 cr., romănești, de Bakony grei 43— cr. până 45 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito țărănești grei — cr. până — cr., transito de mijloc 47— cr., până 48— cr., transito ușori 47 cr. până 47 1/2 cr., îngrășăți ghindă — cr. până — cr. per 4%, cumpînit dela gară.

Bursa de marfuri din Budapesta dela 2 Nov. 1889.

Sămînțe		Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până		dela	până
Grâu							
Bănățeneșe non		74	—	—	79	—	—
Grân dela Trian		78	8.30	8.35	79	8.35	8.45
Grân de Pesta		78	8.25	8.30	79	8.30	8.40
Grân de Alba-regală		78	8.30	8.35	79	8.35	8.40
Grân de Bácska		78	8.30	8.35	79	8.35	8.45
Unguresc de Nord		74	—	—	75	—	—
Sămînțe, vechi ori noue		Sotul	Qualitatea per Hect.		Prețul per 100 chilogr.		
					dela	până	
Săcură			70—72		7—	7.20	
Orz		Nutreț de vînars	60—62		6.10	6.30	
"		de bere	62—64		6.30	7.50	
"		—	64—66		8—	9.50	
Ovės		—	39—41		7—	7.40	
Cucuruz (porumb)		bănat, de altsoiu	75		4.80	4.85	
Meiu		—	73		4.70	4.75	
Hrîșcă		—	—		5.30	5.60	
Mărcă pe termen.	Grâu	de primă, de toam.	8.88		8.40		
	Cucuruz	Main-Iun. Aug. Sept. de primă, de toam.	5.05		5.07		
	Ovės	—	7.23		7.25		
			—		—		
Produse diverse		Sotul	Qualitatea per Hect.		Prețul per 100 chilogr.		
					dela	până	
Prețuri pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Lucernă ungurească	18—		56—		
	"	franceză	—		—		
	"	italiană	—		—		
	"	roșie	36—		44—		
	Oleu de rap.	rafinat	43 75		44 50		
	Oleu de in	—	—		—		
	Uns. de porc	dela Pesta	54.50		55—		
	"	dela țeară	—		—		
	Slănină	sventată	46—		47—		
	"	afumată	56—		57—		
	Său	—	32—		33—		
	Prune	din Bosnia, în buți	—		—		
	"	din Sărbia, în saci	9—		9.25		
	Lictar	slavon, nou	18 50		18 75		
	"	bănățeneșc	—		—		
	Nuci	din Ungaria	—		—		
Gogoși	unguresci	—		—			
"	sărbesci	—		—			
Miere	brută	28—		29—			
"	galbină străcurată	34—		35—			
Ceară	de Rosenau	121		122.			
Spirit	brut	12.75		13.			
"	Drojdiiute de spirit	16.50		17—			

[804] 4-4

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acțiuni în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.